

[Poul Møller.]

gamle pristal 20 points i vejret. Så kan man selvfølgelig altid diskutere, hvorvidt det er udtryk for inflation, og hvor meget der skal til, for at man kan sige, at der foreligger inflation. Det bliver i bedste fald en strid om kejserens skæg, en diskussion om ord, som ikke har nogen som helst direkte betydning i praktisk politik. Dette fremgår også af de lovforslag, regeringen har fremsat, forslag, som faktisk har til formål at modvirke virkningerne af den udvikling, vi fra vor side kalder inflatorisk.

Disse indenlandske faktorer, der har presset pristallet i vejret, er også blevet belyst i den højtærede statsministers og det ærede medlem hr. Henry Christensens taler. Forholdet er det, at indkomsterne simpelt hen er steget mere, end produktionen steg. Den højtærede statsminister nævnte, at indkomsterne fra efteråret 1960 til efteråret 1961 var steget med 15 pct., medens vi samtidig havde haft en produktionsstigning på 4-5 pct. Det er jo helt klart, at der derved kommer et skævt forhold, der må presse efterspørgslen så stærkt i vejret, at priserne ikke længere er stabile, og samtidig betyder selve lønstigningen en forøgelse af omkostningerne, hvilket yderligere forhøjer priserne.

Man kan vel gå ud fra, at vi rundt regnet har haft en samlet indkomststigning i året 1961 på omkring 3 000 mill. kr. og en produktionsstigning på omkring 1 200 mill. kr. Det vil altså sige, at der er ca. 1 800 mill. kr. mere i købekraft, end produktionsstigningen svarer til. Så kan man, med rette eller med urette, spørge, om inflationen nu har haft nogle uheldige sider, om den har haft nogle umiddelbare virkninger, som gør, at vi må være betænkelige ved den økonomiske stilling, vi befinder os i. Ja, vi har jo allerede mærket, at den har givet et likviditetspres, som har ført til den renterekord, Danmark sidder inde med. Vi ved, at når vi skal ind i fællesmarkedet, er det uhyre uheldigt, om vi netop skal ind i dette marked med de højeste investeringsudgifter, den højeste rente, blandt alle disse lande. Vi ved, at det vil belaste en række nødvendige investeringer med uforholdsmæssigt høje udgifter.

Denne inflatoriske udvikling med pris-

stigningerne har jo også medført, at den kapitaldannelse, vi er afhængige af — ikke blot øjeblikkeligt, men også i høj grad i fremtiden, hvis vi skal løse de investeringsopgaver, vi står over for, når vi skal ind i fællesmarkedet — modvirkes. Forholdet er nemlig det, at særlig hos lønmodtagere skabes der efterhånden den mentalitet, at de siger: vi må hellere bruge vore penge med det samme, inden de varer, vi vil købe, bliver dyrere. Det vil sige, at det bliver vanskeligere og vanskeligere at overbevise selv de mest samfundsindstillede borgere om, at de gør en god gerning ved at opsætte deres forbrug, for al praktisk erfaring har jo belært dem om, at de gør klogere i at gældsætte sig, at forøge forbruget med det samme og så afbetale senere, efterhånden som pengene bliver mindre værd, end i at opspare en formue, hvis værdi bliver mindre og mindre som følge af inflationen. Denne ændrede mentalitet er måske det allerværste og det allerfarligste, vi kommer til at arbejde med i dansk økonomi i fremtiden. Vi må prøve, om vi ikke kan svinge mentaliteten tilbage dertil, at det, der samfundsmæssigt økonomisk tilsigtes og samfundsmæssigt forsvarligt og ønskeligt, også er privatøkonomisk ønskeligt. Hvis man ikke kan skabe en overensstemmelse mellem disse to forhold, kan vi ikke vente at få skaffet den kapital, der skal til for at klare vore store fremtidige investeringsopgaver.

En af de mest umiddelbare virkninger af dette inflatoriske tryk har naturligvis været den svigtende valutabalance, som der er redegjort for i dag. Eksporten kunne i 1961 ikke følge importen, og vi fik et handelsbalanceunderskud på 2 419 mill. kr. Det gav sig umiddelbart udslag i en forringelse af valutabeholdningen på 188 mill. kr. Men da vi samtidig optog udenlandske lån for en 400-500 mill. kr., står vi altså over for en virkelig forringelse af valutabeholdningen på 600-700 mill. kr. Vi har netop for et par dage siden fået at vide, hvordan det er gået med valutaudviklingen i februar måned. Der har i denne enkelte måned været en nedgang i vore valutareserver på 185 mill. kr., og vi må altså sige, at den udvikling, vi så i 1961, med et underskud på handelsbalancen, fortsætter bravt og støt fremad her i 1962. Det problem kan derfor